

УДК 519.816:336.7

СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ У ПРОЦЕСАХ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ

Вороненко М.Д.

Науковий керівник – д-р фіз.-мат. наук, проф. Сидоров М.В.
Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ПМ
м. Харків, Україна

тел. +38(096) 404-13-61, email: mykyta.voronenko@nure.ua

This work is describing automation of decision process in consumer lending. Consumer lending is provision of funds by a creditor to a private person for his personal needs. For each lender it is important to analyze and minimize credit risk. This is done via decision support systems.

Споживчий кредит – це надання грошових коштів кредитором (банком або іншою фінансовою установою) приватній особі на її особисті потреби (не пов'язані з комерційною діяльністю). Споживчі кредити слід відрізняти від мікрокредитування, що призначене для фінансування підприємницької діяльності фізичних осіб [1].

Споживчі кредити діляться на два типи:

а) гроші до зарплати – короткострокові (до одного місяця) на покриття поточних витрат;

б) купівля в кредит – на придбання товару, наприклад, побутової техніки.

Будь-який кредит сполучений із деяким кредитним ризиком. Кредитний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через неспроможність сторони, що взяла на себе зобов'язання, виконати умови будь-якої фінансової угоди із банком або в інший спосіб виконати взяті на себе зобов'язання.

Перед кредитором стоїть задача максимізації прибутку, а отже, і мінімізації кредитного ризику. Для виконання цієї задачі кредитор збирає весь доступний обсяг інформації про особу потенційного кредитора, аналізує ризики та приймає рішення чи підтвердити заявку на кредит. В сучасному світі розв'язання цієї задачі неможливо без автоматизації управління із використанням інформаційних систем.

Існує два взаємно доповнюючих один одного видів оцінки ризиків – якісний і кількісний.

Якісний аналіз включає в себе також методологічний підхід до кількісної оцінки прийнятності рівня ризику.

Кількісну оцінку ризику, тобто чисельне визначення розмірів окремих ризиків і ризику портфеля в цілому зазвичай виробляють на основі методів математичної статистики. Складність їх застосування полягає в недостатності і недоступності накопиченої статистичної інформації.

Якісна оцінка ризиків проводиться в кілька етапів:

– виявляються фактори, які впливають на зростання і / або зменшення конкретних видів ризику (ці чинники є базою для подальшого аналізу ризиків);

– визначається система показників оцінки ризику, яка має відповідати вимогам адекватності, комплексності, динамічності, об'єктивності, а також допускати поповнення і розвиток;

– встановлюються потенційні області ризику: заходи, операції, види робіт, при виконанні яких може виникнути невизначеність в отриманні позитивного результату;

– ідентифікуються всі можливі ризики, тобто визначення можливих ризиків в результаті даної дії або бездіяльності.

Для цього використовують системи підтримки та автоматизації прийняття рішень. Система підтримки прийняття рішень (СППР) – комп'ютеризована система, яка через збирання та аналіз великого обсягу інформації може впливати на процес ухвалення керівничих рішень в бізнесі та підприємстві.

Такі системи дають змогу особам, які приймають рішення, відшукувати релевантні дані, а також надають доступ до зовнішньої (по відношенню до організації) інформації. Інформаційна система підтримки прийняття рішень дає змогу користувачам моделювати й аналізувати інформацію у такий спосіб, який буде найефективнішим для мінімізації кредитного ризику і буде забезпечувати підтримку в інтерактивному режимі [2].

Найчастіше автоматизовані комп'ютерні системи для підтримки рішень впроваджуються у процесну область вимірювання і аналізу (Measurement and Analysis), яка забезпечує зберігання і надання можливостей вимірювання ключових показників, які використовуються для задоволення потреб інформаційного менеджменту [3].

Наявність сучасних технологій отримання і обробки інформації дає змогу реалізувати автоматизацію інформаційної системи управління такого рівня, що вона виходить за рамки визначення системи підтримки рішень і стає автоматизованою системою прийняття рішень, що самостійно приймає оптимальні рішення, залишаючи особам, які приймають рішення лише граничні і нетипові випадки.

Список використаних джерел:

1. Арбузов, С.Г., Колобов, Ю.В., Міщенко, В.І., & Науменкова, С.В. (2011). *Споживчий кредит*. У Банківська енциклопедія. Центр наукових досліджень Національного банку України.

2. Братушка, С.М., Новак, С.М., & Хайлук, С.О. (2010). *Системи підтримки прийняття рішень*. ДВНЗ “УАБС НБУ”.

3. Довгань, Л.Є., Мохонько, Г.А., & Малик, І.П. (2017). *Управління проектами*. КПІ ім. Ігоря Сікорського.